

โครงการศึกษาวิจัยต่อเนื่อง (ครั้งที่ 5 ปีที่ 5)

เรื่อง

การวิเคราะห์คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญและตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

โดย

รองศาสตราจารย์ ดร. วิรัช วิรัชนิภาวรรณ และคณะ

1. ความสำคัญและความจำเป็นของโครงการ

ภายใต้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ศาลรัฐธรรมนูญไทยได้เริ่มปฏิบัติหน้าที่เป็นครั้งแรกในปี พ.ศ. 2541 อาจกล่าวได้ว่า ศาลรัฐธรรมนูญเป็นองค์กรสำคัญที่สุดของกระบวนการปกป้องคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชน โดยหน่วยงานและประชาชนจะอาศัยศาลรัฐธรรมนูญเป็นที่พึ่งสูงสุดเพื่อช่วยปกป้องคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของตนเอง ตลอดจนการปฏิรูปทางการเมืองการปกครองและการบริหารของไทย เพราะมีอำนาจที่จะบังคับให้ทุกฝ่ายปฏิบัติตามไม่ว่าจะเป็นฝ่ายบริหาร ตีบัญญัติ รื้อตุลาการ แต่ถ้าตุลาการย่อหย่อนในการปฏิบัติหน้าที่ยินยอมให้กฎหมายลำดับรอง เช่น ประมวลกฎหมายอาญา และประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มีอำนาจเหนือรัฐธรรมนูญ หรือพิจารณาวินิจฉัยคดีในทิศทางที่ทำให้รัฐธรรมนูญขาดความศักดิ์สิทธิ์หรือยินยอมให้ฝ่ายการเมืองครอบงำการพิจารณาวินิจฉัยคดีแล้ว รัฐธรรมนูญฉบับประชาชนที่สมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญ (สสร.) และประชาชนทั่วประเทศได้ร่วมมือกันร่างขึ้นย่อมล้มเหลวในการปฏิบัติหน้าที่ในฐานะที่เป็นรากฐานแห่งระบบการเมืองการปกครองและการบริหารประเทศที่ตั้งอยู่บนอุดมการณ์ประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข บนหลักการมีส่วนร่วมของประชาชน การปกครองภายใต้กฎหมาย และความโปร่งใส อีกทั้งกระบวนการปฏิรูปดังกล่าวย่อมล้มเหลวตามไปด้วย

โครงการศึกษาวิจัย เรื่อง วิเคราะห์คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญและตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ จะมีประโยชน์สำคัญหลายประการ เป็นต้นว่า (1) รับทราบองค์ความรู้และแนวคิดสำคัญที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งข้อมูลและข้อเท็จจริงในอดีต ปัจจุบัน และความคิดเห็นทางวิชาการจากการวิจัยอันเป็นลักษณะของข้อมูลสำหรับอนาคตด้วย (2) ช่วยขยายความหมายของตัวบทแห่งรัฐธรรมนูญ (3) มีส่วนช่วยให้เห็นผลของการนำบทบัญญัติไปบังคับใช้ ซึ่งอาจนำไปสู่การแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญถ้าบทบัญญัตินั้นขัดต่อความต้องการของประชาชน (4) เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการตรวจสอบการใช้อำนาจของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ เช่น จะมีส่วนช่วยให้ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญเพิ่มความระมัดระวังและความรอบคอบในการปฏิบัติหน้าที่ไปในทิศทางที่สอดคล้องกับบทบัญญัติและเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญเพื่อผลประโยชน์ของประเทศชาติและประชาชนโดยส่วนรวม อันจะมีส่วนช่วยให้ศาลรัฐธรรมนูญเป็นที่เชื่อมั่นเลื่อมใส และศรัทธาของประชาชนตลอดไป (5) มีส่วนช่วย

สนับสนุนการเรียนการสอน และการวิจัยที่เกี่ยวกับกฎหมายมหาชนที่ยังขาดแคลนตำราและงานวิจัย ในแง่มุมต่าง ๆ อีกมาก (6) ช่วยกระตุ้นให้ประชาชนเกิดตื่นตัว มั่นใจ กล้าที่จะใช้สิทธิเสรีภาพ และ เข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบศาลรัฐธรรมนูญตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญเพิ่มมากขึ้น ๆ และ (7) ยังมีส่วนสำคัญต่อการคัดเลือกตุลาการศาลรัฐธรรมนูญคนใหม่เมื่อคนเก่าตาย ลาออก หรือหมด วาระ โดยองค์กรที่มีอำนาจหน้าที่ในการคัดเลือกจะได้ทราบและเข้าใจแนวคิดหรืออุดมการณ์ของ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญแต่ละท่านว่าเป็นอย่างไร เป็นไปในทิศทางใด แล้วนำข้อมูลดังกล่าวมา ประกอบการพิจารณาสำหรับคัดเลือกบุคคลที่มีแนวคิดหรืออุดมการณ์ที่ประเทศชาติและประชาชน โดยส่วนรวมต้องการเข้าไปดำรงตำแหน่งแทน โดยอาจเข้าไปในลักษณะที่ช่วยลด เพิ่ม หรือ ถ่วงดุลตุลาการศาลรัฐธรรมนูญที่มีอยู่ เพื่อให้มีจำนวนตุลาการศาลรัฐธรรมนูญมากเพียงพอที่จะร่วม กันวินิจฉัยไปในทิศทางที่ประชาชนในยุคสมัยนั้นต้องการ ทั้งนี้เพราะองค์ประกอบของศาล รัฐธรรมนูญจะมีผลต่อทิศทางของการวินิจฉัย ปัจจุบันวุฒิสภายังไม่มีกระบวนการคิดแบบนี้ และ ยากจะกระทำถ้าปราศจากการวิเคราะห์ชี้แนะของนักวิชาการที่วิเคราะห์ข้อมูลได้ชัดเจน

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น โครงการศึกษาวิจัยนี้จึงเป็นเรื่องใหม่ที่สำคัญ จำเป็น เป็นที่ สนใจอย่างกว้างขวาง และนับวันจะเพิ่มความสำคัญมากขึ้น ๆ โดยเฉพาะในช่วงเวลาที่มีการ คัดเลือกตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ และการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ

2. วัตถุประสงค์ของโครงการ

เป็นการศึกษาวิจัยต่อเนื่องจากโครงการศึกษาวิจัยภายใต้ชื่อเรื่องเดียวกันนี้ซึ่งได้ดำเนินการ แล้วเสร็จไปแล้ว 4 ครั้ง กล่าวคือ (1) ครั้งที่ 1 ปี 2545 (เล่มที่ 1 มีเล่มเดียว), (2) ครั้งที่ 2 เดือน เมษายน ปี 2546 (เล่มที่ 2 - เล่มที่ 5 รวม 4 เล่ม), (3) ครั้งที่ 3 เดือนมิถุนายน ปี 2547 (เล่มที่ 6 - เล่มที่ 8 รวม 3 เล่ม), และ (4) ครั้งที่ 4 เดือนมิถุนายน ปี 2548 (เล่มที่ 9 - เล่มที่ 11 รวม 3 เล่ม) เฉพาะครั้งที่ 4 นี้ กำลังอยู่ในระหว่างพิจารณาจัดพิมพ์ โปรดดูตารางที่ 1 และ ตารางที่ 2

การศึกษาวิจัยครั้งที่ 5 นี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ

2.1 วิเคราะห์คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญและคำวินิจฉัยของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ปี 2547 ทุกเรื่อง

2.2 วิเคราะห์ภูมิหลังของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญทุกคน ซึ่งครอบคลุมเรื่อง การศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน ปี 2547

2.3 วิเคราะห์เปรียบเทียบคำวินิจฉัยและข้อมูลตัวเลขที่สำคัญ ตั้งแต่ปี 2541-2547

2.4 เสนอแนะผลการศึกษาวิจัยที่สามารถใช้เสริมหรือชี้แนะสำหรับการพัฒนาโครงสร้างและ อำนาจหน้าที่ของศาลรัฐธรรมนูญ การพัฒนาบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ รวมทั้งการพัฒนาตุลาการ ศาลรัฐธรรมนูญ

2.5 จัดทำตารางสรุปคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ ปี 2547

2.6 จัดทำตารางคำวินิจฉัยที่วางบรรทัดฐานของศาลรัฐธรรมนูญ ปี 2547 เฉพาะประเด็น สำคัญหรือประเด็นหลัก และทำย้อนหลังตั้งแต่ปี 2541-2547 (งานใหม่ที่เพิ่มขึ้น)

กล่าวได้ว่า วัตถุประสงค์ส่วนใหญ่ของโครงการศึกษาวิจัย ครั้งที่ 5 นี้ เป็นไปทำนองเดียวกับโครงการศึกษาวิจัยครั้งที่ 4 แต่ได้มีการเพิ่มเติมบางเรื่องอีกด้วย เช่น จัดทำตารางคำวินิจฉัยที่วางบรรทัดฐานของศาลรัฐธรรมนูญทุกปีย้อนหลังตั้งปี 2541-2547 รวมตลอดทั้งการพิสูจน์สมมติฐานที่ตั้งขึ้นใหม่ เช่น (1) คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญสนับสนุนการดำเนินงานขององค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ เช่น ปปช. กกต. และผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา และ (2) คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญสนับสนุนการดำเนินงานของหน่วยการปกครองส่วนท้องถิ่น นอกเหนือจากการพิสูจน์เข้าสมมติฐานเดิมที่ได้ศึกษาและพิสูจน์มาแล้วเพียง 1 ปี เช่น คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญสนับสนุนการออกกฎหมายของฝ่ายนิติบัญญัติ และของฝ่ายบริหาร รวมทั้งคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญเื้อ้ออำนาจต่อผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

นอกจากนี้ หากมีการวิจัยสนาม จะมีการพิสูจน์สมมติฐานต่อไปนี้ด้วย (1) ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจหน้าที่หรือใช้อำนาจหน้าที่มากเกินไป (2) ศาลรัฐธรรมนูญไม่ควรมีอำนาจหน้าที่สั่งยุบพรรคการเมือง (3) กระแสสังคมหรือแรงกดดันจากมวลชนมีอิทธิพลต่อคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ (4) รัฐบาลหรือฝ่ายการเมืองมีอิทธิพลต่อคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ และ (5) ผลกระทบที่ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญได้รับหลังจากมีคำวินิจฉัยที่ไม่สอดคล้องกับความต้องการของฝ่ายการเมือง

2.7 เตรียมการเพื่อจัดทำแผ่นซีดีรอม (CD-ROM) เพื่อบันทึกเผยแพร่ผลงานวิจัย หากเห็นสมควร

2.8 เตรียมการแปลคำวินิจฉัยบางส่วนเป็นภาษาอังกฤษ หากเห็นสมควร

3. ขอบเขตการศึกษาวิจัย

3.1 สรุป จัดระบบ และวิเคราะห์คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญทุกเรื่อง และคำวินิจฉัยส่วนบุคคลของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญแต่ละคนในทุกเรื่อง

3.2 วิเคราะห์เปรียบเทียบคำวินิจฉัยที่สำคัญบางเรื่องที่เป็นที่สนใจของประชาชน และวิเคราะห์เปรียบเทียบคำวินิจฉัยที่เป็นประเภทเดียวกันหรือกลุ่มเดียวกัน รวมทั้งวิเคราะห์ว่าตุลาการศาลรัฐธรรมนูญแต่ละคนลงคะแนนเสียงในแต่ละเรื่องอยู่ในกลุ่มใหญ่หรือกลุ่มย่อย ทั้งนี้เพื่อหาจุดยืนของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญแต่ละคน

3.3 วิเคราะห์ภูมิหลัง ตลอดจนปรัชญาและแนวคิดทางนิติศาสตร์และรัฐศาสตร์ของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญแต่ละคน

3.4 พิจารณาศึกษาแนวโน้มของคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญและของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

3.5 พิสูจน์เพื่อยืนยันหรือคัดค้านสมมติฐานเดิม และสมมติฐานที่ตั้งขึ้นใหม่

3.6 เสนอแนะแนวทางหรือกระบวนการพัฒนาศาลรัฐธรรมนูญ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการพัฒนาโครงสร้างและอำนาจหน้าที่ การพัฒนาบทบาทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ และการพัฒนาตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ไปในทิศทางที่สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ อุดมการณ์ประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ตลอดจนผลประโยชน์ของประเทศชาติและ

ประชาชนโดยส่วนรวมในยุคที่ประเทศชาติประสบปัญหาวิกฤตหรือในยุคการปฏิรูปการเมืองของประเทศไทย ทั้งนี้ เป็นการนำข้อมูลใหม่มาเสนอแนะ ซึ่งอาจเป็นการสนับสนุน ยืนยัน หรือคัดค้านข้อมูลเดิมที่ได้เสนอแนะไว้แล้ว หรืออาจตั้งประเด็นใหม่

3.7 จัดทำตารางดัชนีสรุปคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญต่อจากครั้งที่ผ่านมา โดยเริ่มตั้งแต่คำวินิจฉัยปี 2547 หรือตั้งแต่คำวินิจฉัยที่ 1/2547 ถึง คำวินิจฉัยที่ 64/2547 ซึ่งมีจำนวน 64 เรื่อง

3.8 จัดทำตารางคำวินิจฉัยที่วางบรรทัดฐานของศาลรัฐธรรมนูญ ปี 2547 เฉพาะประเด็นสำคัญหรือประเด็นหลัก รวมทั้งจัดทำย้อนหลังตั้งปี 2541-2547

3.9 จัดทำบทความ หรือ บทสรุปสำหรับผู้บริหาร (executive summary)

ตารางที่ 1 โครงการศึกษาวิจัย 4 ครั้ง จัดแบ่งตาม ปีของคำวินิจฉัย

โครงการศึกษา วิจัย 4 ครั้ง คำวินิจฉัย ปี	จัดพิมพ์อยู่ใน เล่มที่... ส่วนที่... (Volume... Part...)	ตั้งแต่ คำวินิจฉัยที่..... ถึง คำวินิจฉัยที่.....	รวม คำวินิจฉัย กลาง	รวม คำวินิจฉัย ส่วนบุคคล
ครั้งที่ 1	2541 เล่มที่ 1 ส่วนที่ 1	คำวินิจฉัยที่ 1/2541 ถึง คำวินิจฉัยที่ 16/2541	16	208
	2542 เล่มที่ 1 ส่วนที่ 1	คำวินิจฉัยที่ 1/2542 ถึง คำวินิจฉัยที่ 54/2542	54	701
	2543 เล่มที่ 1 ส่วนที่ 1 เล่มที่ 1 ส่วนที่ 2	คำวินิจฉัยที่ 1/2543 ถึง คำวินิจฉัยที่ 64/2543	64	819
ครั้งที่ 2	2544 เล่มที่ 2 ส่วนที่ 1 เล่มที่ 2 ส่วนที่ 2 เล่มที่ 2 ส่วนที่ 3	คำวินิจฉัยที่ 1/2544 ถึง คำวินิจฉัยที่ 51/2544	51	726
ครั้งที่ 3	2545 เล่มที่ 3 ส่วนที่ 1 เล่มที่ 3 ส่วนที่ 2 เล่มที่ 3 ส่วนที่ 3	คำวินิจฉัยที่ 1/2545 ถึง คำวินิจฉัยที่ 64/2545	64	933
ครั้งที่ 4 [☆]	2546 เล่มที่ 4 ส่วนที่ 1 เล่มที่ 4 ส่วนที่ 2	คำวินิจฉัยที่ 1/2546 ถึง คำวินิจฉัยที่ 52/2546	52	743
รวม โครงการศึกษาวิจัย 4 ครั้ง (คำวินิจฉัยตั้งแต่ปี 2541-2546)			301	4,130

[☆] กำลังอยู่ในระหว่างการพิจารณาจัดพิมพ์โดยสำนักพิมพ์

ตารางที่ 2 โครงการศึกษาวิจัย 4 ครั้ง จัดแบ่งตาม ปีที่จัดพิมพ์ และจำนวนเล่ม

โครงการศึกษา วิจัย 4 ครั้ง (ปีที่จัดพิมพ์)	จัดพิมพ์อยู่ใน เล่มที่... ส่วนที่... (Volume.. Part ...)	ตั้งแต่ คำวินิจฉัยที่..... ถึง คำวินิจฉัยที่.....	รวม คำวินิจฉัย กลาง	รวม คำวินิจฉัย ส่วนบุคคล	จำนวน หน้า [☆]
ครั้งที่ 1 (2545) มี 1 เล่ม	เล่มที่ 1 ส่วนที่ 1	คำวินิจฉัยที่ 1/2541 ถึง คำวินิจฉัยที่ 31/2543	101	1,302	1,369
ครั้งที่ 2 (2546) มี 4 เล่ม	เล่มที่ 1 ส่วนที่ 2 เล่มที่ 2 ส่วนที่ 1 เล่มที่ 2 ส่วนที่ 2 เล่มที่ 2 ส่วนที่ 3	คำวินิจฉัยที่ 32/2543 ถึง คำวินิจฉัยที่ 51/2544	84	1,152	1,792
ครั้งที่ 3 (2547) มี 3 เล่ม	เล่มที่ 3 ส่วนที่ 1 เล่มที่ 3 ส่วนที่ 2 เล่มที่ 3 ส่วนที่ 3	คำวินิจฉัยที่ 1/2545 ถึง คำวินิจฉัยที่ 64/2545	64	933	1,397
ครั้งที่ 4 (2548) มี 2 เล่ม ^{☆☆}	เล่มที่ 4 ส่วนที่ 1 เล่มที่ 4 ส่วนที่ 2	คำวินิจฉัยที่ 1/2546 ถึง คำวินิจฉัยที่ 52/2546	52	743	1,571
รวม โครงการศึกษาวิจัย 4 ครั้ง (ปี 2545-2548) มี 10 เล่ม			301	4,130	6,129

[☆] หมายถึง จำนวนหน้าตามต้นฉบับ ฉบับสมบูรณ์ แต่เมื่อจัดพิมพ์เผยแพร่โดยสำนักพิมพ์ จำนวนหน้าจะเพิ่มขึ้นเล็กน้อย

^{☆☆} กำลังอยู่ในระหว่างการพิจารณาจัดพิมพ์โดยสำนักพิมพ์

4. วิธีการศึกษาวิจัย

แบ่งเป็น การวิจัยเอกสาร การวิจัยสนาม และการจัดสัมมนาเพื่อรับฟังความคิดเห็น

4.1 การวิจัยเอกสาร เก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารต่าง ๆ เช่น รัฐธรรมนูญ กฎหมาย คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษา บทความ ตลอดจนคำวิเคราะห์วิจารณ์ของหน่วยงานหรือบุคคล เช่น นักวิชาการ นักการเมือง และสื่อมวลชน

4.2 การวิจัยสนาม

4.2.1 สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญสาขานิติศาสตร์ สาขารัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ หรือผู้มีประสบการณ์ด้านการเมืองการปกครองและการบริหาร เช่น สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (สสร.) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา และกรรมการขององค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ เป็นต้น

4.2.2 สัมภาษณ์ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ และอดีตตุลาการศาลรัฐธรรมนูญที่มีส่วนในการพิจารณาวินิจฉัย ตามความจำเป็น

4.3 การจัดสัมมนาเพื่อรับฟังความคิดเห็นทางวิชาการ จำนวน 1 ครั้ง เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและความครบถ้วนของประเด็นที่วิจัย โดยอาศัยความร่วมมือของหน่วยงานหรือสมาคม เช่น มูลนิธิ ศ. ดร. อมร รักษาสัตย์ และสมาคมรัฐธรรมนูญเพื่อประชาชน เป็นต้น

5. ระยะเวลาในการดำเนินการศึกษาวิจัย

การศึกษาค้นคว้าตลอดโครงการใช้เวลา 12 เดือน นับแต่วันที่ 1 เมษายน 2548 - 31 มีนาคม 2549

6. งบประมาณ

การศึกษาค้นคว้าทั้งโครงการใช้งบประมาณทั้งสิ้น 990,000 บาท (เก้าแสนเก้าหมื่นบาทถ้วน) แบ่งเป็นค่าใช้จ่ายหมวดต่าง ๆ แต่ถัวจ่ายได้ ดังนี้

6.1 ค่าตอบแทนผู้อำนวยการโครงการ 1 คน นักวิจัย 1 คน และผู้ช่วย 1 คน			
1) ผู้อำนวยการโครงการ	เดือนละ 20,000 บาท รวม 12 เดือน	เป็นเงิน	240,000 บาท
2) นักวิจัย 1 คน	เดือนละ 15,000 บาท รวม 12 เดือน	เป็นเงิน	180,000 บาท
3) ผู้ช่วย 1 คน	เดือนละ 10,000 บาท รวม 12 เดือน	เป็นเงิน	120,000 บาท
6.2 ค่าวิจัยเอกสารและวิจัยสนาม		เป็นเงิน	100,000 บาท
6.3 ค่าสัมภาระณ์ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ		เป็นเงิน	50,000 บาท
6.4 ค่าจัดการสัมมนา และค่าตอบแทนวิทยากร		เป็นเงิน	100,000 บาท
6.5 ค่าแรงนับ ประมวลข้อมูล และค่าจัดพิมพ์		เป็นเงิน	100,000 บาท
6.6 ค่าบริหารจัดการโครงการ และเบ็ดเตล็ด		เป็นเงิน	100,000 บาท
		รวมค่าใช้จ่ายทั้งสิ้น	990,000 บาท

หมายเหตุ ไม่รวมค่าจัดพิมพ์เป็นเล่มโดยสำนักพิมพ์

7. คณะผู้ดำเนินการศึกษาวิจัย

7.1 ที่ปรึกษาพิเศษของโครงการ 1 คน	:
7.2 ผู้อำนวยการโครงการ 1 คน	:	รองศาสตราจารย์ ดร. วิรัช วิรัชนิภาวรรณ
7.3 นักวิจัย 1 คน	:
7.4 ผู้ช่วย 1 คน	:

8. แผนการดำเนินงานศึกษาวิจัย

แผนการดำเนินงานศึกษาวิจัยตลอดโครงการ 12 เดือน ปรากฏในตารางข้างล่างนี้

แผนการ ดำเนินงานศึกษาวิจัย	ระยะเวลา 12 เดือน											
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1. ปรีกษาหารือ และ วางแผนปฏิบัติงาน	← 1 →											
2. ศึกษาค้นคว้า และ รวบรวมเอกสาร	← 9 →											
3. จัดทำและส่งรายงาน ความก้าวหน้า	← 1 →											
4. เตรียมการสัมภาษณ์ และเก็บข้อมูลสนาม	← 3 →											
5. ประมวล และวิเคราะห์ ข้อมูล	← 1 →											
6. จัดทำและส่งรายงาน การศึกษาวิจัยเบื้องต้น	← 1 →											
7. จัดสัมมนาเพื่อรับฟัง ความคิดเห็น	← 1/2 →											
8. จัดทำและส่งรายงานผล การศึกษาวิจัยฉบับสมบูรณ์	← 1 →											

26 มิถุนายน 2548

